

De student, van zijn kant, zal wellicht ten onrechte geneigd zijn uit zelfbehoud zijn heil te blijven zoeken in samenvattingen, zij het dat het boek in zijn geheel onder de psychologische grens van 1000 pagina's is gebracht en de taal ervan aanzienlijk is vereenvoudigd, o.m. door verkorting van de zinnen.

De aandacht voor de behoeften van de professionele en academische praktijk belet de auteur gelukkig niet complexe theoretische problemen van vergelijkend en internationaal strafrecht, inzonderheid van het Europese *corpus juris*, onder de loep te nemen. Zo gaat zij uitvoerig in op de verschillen tussen accusatoire en inquisitoire rechtspleging en besluit zij haar studie met een evaluatie van het internationaal strafrecht, zowel vanuit internationaal – mondiaal (V.N.) en regionaal (E.U.; Raad van Europa) – als vanuit Belgisch perspectief. Hierbij neemt de kritische doorlichting van de uitlevering een bijzondere plaats in.

De conjunctie van praktische én theoretische benadering van het straf(proces)recht, onderbouwd door een indrukwekkend kritisch apparaat van 3576 voetnoten met inbegrip van talrijke internetadressen, heeft tot gevolg dat ook de voorliggende editie een onontbeerlijk werkinstrument blijkt voor elke assertieve penalist. Dankzij het intellectueel cosmopolitisme van de auteur doorprijkt zij – en dat is niet haar minste verdienste! – het cliché volgens hetwelk het strafrecht gedoemd zou zijn tot een eng territoriale toepassing en interpretatie.

F. THOMAS

BLANPAIN, R. en CARMEN, I. (ed.), *Onderneming & Parket. Naar een samenwerking ter bestrijding van de economische criminaliteit*, Antwerpen, Maklu, 1999, 131 p.

Het bedrijfsleven wordt in toenemende mate met het strafrecht geconfronteerd. De strafbaarstellingen in het economisch, sociaal, milieurecht en andere rechtstakken die vaak specifiek op bedrijven zijn toegespitst, nemen hand over hand toe. Ook de parketten laten zich in het vervolgingsbeleid niet onbetuigd en maken gebruik van de strafrechtelijke instrumenten die hen door de wetgever ter beschikking zijn gesteld. Zoals Carl BEVERNAGE in zijn bijdrage doet opmerken, heeft de toenemende penetratie van het strafrecht in het bedrijfsleven wel eens tot gevolg dat bedrijfsleiders zich openlijk vragen durven te stellen bij de opportuniteit van het strafrechtelijk optreden in deze sector en dat de vraag geopperd wordt of de schaarse mankracht en werkingsmiddelen van de parketten en rechtbanken niet beter zouden aangewend worden voor de bestrijding van andere vormen van criminaliteit. Deze opmerking zou ongetwijfeld het uitgangspunt kunnen vormen van een interessant debat, dat in dit boek echter niet gevoerd wordt. Hoewel het boek is voortgesproten uit een initiatief van de Leuvense procureur des Konings, Ivo CARMEN, tot oprichting van een platform Onderneming en Parket, waarin beide actoren elkaar kunnen ontmoeten, gaat het boek niet of hoogstens zijdelings in op de vraag naar de wenselijkheid van de toenemende instrumentalisering van het strafrecht en naar de opportuniteit het strafrecht aan te wenden ter regeling van het economisch leven. Bij lectuur van de verschillende bijdragen kan tussen de regels door wel worden vastgesteld dat het standpunt van bv. procureur des Konings CARMEN

wel enigszins verschilt van bv. het hoger aangehaalde standpunt van advocaat BEVERNAGE.

Het boek bevat wel een aantal lezenswaardige bijdragen over uiteenlopende capita selecta van het economisch, sociaal en fiscaal strafrecht. Carl BEVERNAGE geeft in zijn bijdrage 'Bestuurders, zaakvoerders en kaderleden strafrechtelijk in het gedrang', onder andere een – ettelijke pagina's tellende – lijst van strafbaarstellingen die toepassing kunnen vinden ten aanzien van bedrijfsleiders. Zijn bijdrage is doorspekt met verschillende voorbeelden uit de rechtspraak, waardoor zeer concreet duidelijk wordt gemaakt onder welke voorwaarden bestuurders en zaakvoerders strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen worden gesteld.

Filiep DERUYCK keek in zijn bijdrage al in de toekomst en analyseerde het ontwerp – ondertussen de Wet van 4 mei 1999 – tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen. Hoewel de wet ondertussen reeds het voorwerp heeft uitgemaakt van verschillende deskundige commentaren, onder meer van de hand van DERUYCK zelf, blijft zijn bijdrage lezenswaardig, omdat zij ook andere topics bestrijkt, onder meer de vernieuwde strafbaarstelling van corruptie (Wet 10 februari 1999).

Onder de titel 'Houdt het parket de vinger aan de pols?', behandelt Francis DESTERBECK het optreden van de parketten bij bedrijven in moeilijkheden. De nieuwe regeling zoals die voortvloeit uit de Faillissementswet van 7 augustus 1997 wordt daarbij op deskundige wijze geanalyseerd, zowel wat het gerechtelijk akkoord betreft, als wat het faillissement betreft. Terecht stelt DESTERBECK in zijn besluit dat de wetgever met deze wet zeker niet bedoeld heeft de parketten ten aanzien van bedrijven remediërend te laten optreden. Het parket heeft wat dat betreft inderdaad geen roeping als regulator, laat staan als actor van het economisch leven, maar heeft enkel als taak toe te zien op de naleving van de strafwet.

Dirk THYS heeft het over de gevoelige en vaak betwiste samenwerking tussen de gerechtelijke overheden en de ambtenaren van belastingadministraties. Zijn bijdrage geeft een goed overzicht van de wettelijke regeling van deze samenwerking, waarvan de krijtlijnen hertekend werden door het zgn. *Charter van de Belastingplichtige* van 1996, maar het is enigszins spijtig dat de zeer recente evoluties in deze materie niet meer in deze bijdrage konden worden opgenomen. Zo heeft de Wet van 28 april 1999 de parketten een principiële verplichting opgelegd aanwijzingen van belastingfraude inzake directe belastingen aan het Ministerie van Financiën te melden, waardoor een zeer grote informatiestroom zal kunnen tot standkomen tussen de parketten en de belastingdiensten, die niet onderworpen is aan voorafgaande machtiging van de procureur-generaal. Vraag die bij dit alles rijst en die ook nu reeds rijst ten aanzien van de bestaande mogelijkheid voor de fiscale overheden om na machtiging van de procureur-generaal inzage te bekomen van het dossier van een nog lopend strafonderzoek, is hoe het in deze gesteld is met het vermoeden van onschuld. THYS stelt in zijn bijdrage dat een belastingplichtige zich niet kan beroepen op een schending van de rechten van de verdediging voor zover de stukken uit het strafdossier komen waar de fiscale overheden zich op baseren, maar gaat het vraagstuk van het vermoeden van onschuld uit de weg. Nochtans stelt artikel 61ter van het Wetboek van Strafvordering dat aan de burgerlijke partij – dus mogelijk ook aan de fiscus – het recht verleent om inzage te

vragen in een strafdossier, dat de aldus bekomen inlichtingen steeds moeten gebruikt worden met respect voor het vermoeden van onschuld. Het komt voor dat, door zich voor de belastingheffing te baseren op stukken verkregen uit een nog lopend strafonderzoek, de fiscus in bepaalde omstandigheden dit vermoeden van onschuld wel eens zou kunnen schenden. De verplichting het vermoeden van onschuld te respecteren is echter enkel uitdrukkelijk opgelegd in artikel 61ter van het Wetboek van Strafvordering en niet bij inzage op basis van artikel 125 Tarief in Strafzaken. Een debat dat ongetwijfeld vervolgd wordt...

In een afsluitende bijdrage getiteld 'Omtrent de relatie van onderneming-bestuurder en parket' drukt Robert STOUTHUYSEN de wens uit dat in de toekomst tot een betere verstandhouding en samenwerking tussen beide zou gekomen worden.

Een interessant boek, dat spijtig genoeg echter op bepaalde punten reeds ietwat verouderd is door het drieste optreden van onze wetgever. Waarmee de waarde van de basisvaststelling van het boek, nl. de steeds toenemende stroom – in een bepaald politiek en weinig smakelijk jargon, ook wel eens diarree genoemd – van strafrechtswetgeving die een invloed kan hebben ten aanzien van het bedrijfsleven, nog maar eens onderstreept wordt.

G. STESENS

VOOR RECENSIE AANGEBODEN BOEKEN

BOSLY, H.-D. en VANDERMEERSCH, D., *Droit de la procédure pénale*, Brugge, La Charte, 1999, 837 p.

DE SMET, B., *Internationale samenwerking in strafzaken tussen Angelsaksische en continentale landen*, Antwerpen, Intersentia, 1999, 226 p.

FAURE, M. en VISSER, M., *De strafrechtelijke bescherming van het leefmilieu in België, Duitsland en Nederland*, Antwerpen, Intersentia, 1999, 494 p.

KLIP, A. en SLUITER, G. (ed.), *Annotated Leading Cases of International Criminal Tribunals*, Antwerpen, Intersentia, 1999, 720 p.

LISSENBERG, E., VAN RULLER, S. en VAN SWAANINGEN, R., *Tegen de regels III. Een inleiding in de criminologie*, Nijmegen, Ars Aequi Libri, 1999, 383 p.

STICHTING MAATSCHAPPIJ, VEILIGHEID EN POLITIE, *Bestuurlijke preventie van georganiseerde misdaad*, Dordrecht, STICHTING MAATSCHAPPIJ, VEILIGHEID EN POLITIE, 1999, 68 p.

VAN OUIRIVE, L. en ROBERT, PH., (ed.), *Crime et Justice en Europe depuis 1990*, Parijs, L'Harmattan, 1999, 353 p.